

Nháng ngôi nhà ở Má tháng “quên” khóa cửa nháng không tháy ká cáp, ká trám lát vào. Viát Nam thì khóa cửa các loại khóa ván bá khóa, cửa khóa.

Khóa cửa náu xét vá mát cửa hác thì chá là hành động đián ra trong máy phút. Nháng đá đián náu không cán khóa cửa thì có lẽ ngáng i Viát Nam cũng phái mát 100 năm náa mái có thá làm đác.

Nháng ngáng i Má không khóa cửa nhà bao giờ !

Đáy là câu nói nhá thát lên cửa nháng ngáng i đã đán Má. Chuyán ngáng i Má không khóa cửa là chuyán xáa lám rái. Nháng tôi ván muán nói lái. Bái câu chuyán ngáng i Má không khóa cửa cháa đáng bao đáu suy ngám khi tôi phái cháng kián nháng gì ngáng cái ở Viát Nam.

Ngày đáu tiên đán Má, chúng tôi ở tám trong ngôi nhà cửa mát gia đình Má đang đi nghá cuái tuán. Mát ngáng i bán cửa tôi lán đầu đán Má đã không thá hiáu vì sao mát ngôi nhà đáp nhá thá, nhiáu đá đác nhá thá mà không khóa cửa. Tôi đã giái thích nháng ngáng i bán ở yán bán bắn khoăn mãi đán gán hát chuyán đi. Trong cái đêm đáu tiên ở y, khi ngáng i bán đi ngá bán mang theo cá chiác túi sách đáng há chiáu và mát ít tián lán giáng vì sá đang đêm ká trám má vào nhà ăn cáp. Tôi hiáu tâm tráng ở y. Nái ám ở nháng chuyán mát mát ở khách sán hay trong chính nhà mình đã theo đáu i bán tôi không rái.

Trong nháng ngày cuái cùng ở Má, mát ngáng i bán nhá con trai tôi mua giúp mát cái ipad2 qua máng. Mát chiáu đi chái vá, tôi tháy chiác ipad2 đác đóng gói cán thán đá trên bác cáu thang trác cửa nhà sát ngay váa há khu phá. Cho dù đã bát đáu hiáu mát phán nào đó nác Má nháng bán tôi ván rát bá “sác”. Chiác Ipad2 đác đóng gói đá mát nái rát đá nhìn tháy và chá cách lái đi bá mát hai bác chân mà thôi. Đáy là mát khu phá váng vá gán nhá nhà nào biát nhà ở y. Náu ai đó muán láy cái ipad2 kia thì cháng khó khăn gì, chá cán bác ba bác và nhát lên. Tát cá quá đá dáng và an toàn. Nháng không ai láy chiác ipad2 đó. Không ai láy bát ká nháng gì mà nháng ngáng i ván chuyán hàng hóa đá trác cửa nhà cửa khách hàng. Ngáng i già đi qua không láy. Ngáng i trẻ đi qua không láy. Nháng ngáng i làm công viác vá sinh môi tráng đi qua cũng không láy. Và có lẽ nháng ngáng i vô gia cá đi qua cũng không láy.

Lái sáng ở y không phá thuác nhiáu vào hoàn cán nháng nghèo khó hay thiáu thán...Đó là lái sáng cửa văn hóa, luật pháp và lòng từ tráng. Đáng nhiên không phái tát cá nháng ngáng i Má

sống như vậy. Nhưng cách sống này là cách sống của đời đa số người Mỹ.

Xin đừng nghĩ là nhà văn giàu có nên chúng tôi mua ăn cắp. Người Mỹ là người tiêu tiền mua cách kiếm tiền và có kế hoạch nhất. Tôi cứ, người Mỹ vào siêu thị sống khá lâu trước mua mua hàng giá 2 đô 99 xu và mua mua hàng giá 3 đô 10 xu. Khi đi ăn với bạn, họ trả không tiền mua xu với số tiền họ phải trả. Mà khi đó, mua cái ipad2 giá 1.200 đô la.

Chúng ta từng đọc trên báo Việt Nam viết về những lần sống khi người Mỹ vào đến các siêu thị trong những ngày giảm giá và tại nơi chốt người đã xảy ra khi những khách hàng chen nhau vào siêu thị để mua hàng giảm giá. Mua đồ la có giá rẻ rất nhiều với mức tăng trưởng trung bình của người Mỹ là hàng ngàn đô la. Nhưng tôi đã quan sát trong nhiều năm khi Mỹ cách tiêu tiền đồ la của người Mỹ. Nhiều lúc, tôi có cảm giác họ đang tiêu những đồ mua đồ la như tiêu những đồ tiền cuội cùng cửa đời họ. Nói vậy để thấy họ quý tiền đồ đồ la như thế nào.

Ông cha ta có câu “đói cho sạch, rách cho thơm”. Nhưng tôi nghĩ đó là lối sống của người Việt Nam ngày nay. Nhưng câu nói của ông cha chúng ta đang bị vi phạm và làm lu mờ. Trong chuyến đi này, khi quá cảnh sân bay Narita, Tokyo, tôi đã phải mua cái thùng giầy của mình cho an ninh của khu Nhốt khi họ soi thấy có mua sắm bất kỳ là ga trong đó. Sau khi kiểm tra xong, họ đã tay dán băng dính chữ thùng giầy của tôi mua cách cửa nên như chính họ đang dán chữ thùng của họ vậy.

Thế nhưng, khi vào đến Hà Nội, chữ thùng giầy của tôi đã bị rách và mua sắm trong thùng giầy đã bị mua mua. Cái vali có khóa ngấm cũng bị đập vỡ. Chữ khóa khóa như vậy không thể bị vỡ mua cách vô tình như thế. Tôi không có chúng tôi nói rằng những ai đó sân bay Nội Bài đã rách thùng, đập khóa vali và ăn cắp đồ của tôi. Nhưng tôi tin thùng hàng của tôi đã bị rách và khóa vali của tôi bị đập phá đó. Tôi không bao giờ tin những nhân viên làm việc sân bay Narita, Tokyo đã làm cái việc xấu xa đó.

Bởi ngay sân bay Narita, tôi đã chứng kiến nhân cách của người Nhật ngay trong chính thời gian mà người Nhật vào trải qua đời thời mà sống thời. Tôi đã viết câu chuyện về nhân cách Nhật thông qua mua người họ bàn câu chuyện trước. Nhưng thế tôi mua tính ra không phải là mua món tiền lớn. Nhưng hành động ăn cắp đã làm tôi nghĩ đến nhiều ngày. Mà không chỉ là tôi, không ít hàng khách Việt Nam và báo chí đã lên tiếng về những đi xa xa thời mà họ là nhân.

Đời sống của con người Việt Nam đã khác trước rất nhiều so với 10 năm trước và quá nhiều so với những năm tháng nghèo đói trước kia. Nhưng những hành động tham nhũng, tham ô, ăn cắp, là đời... của người Việt Nam hình như mua ngày mua tăng. Mua ngày trước, chúng tôi đi du lịch Nha Trang. Người họ mua viên mua khi lên xe là như chúng tôi hãy cảnh giác cao độ mua không mua mua túi, mua không mua mua phải hàng giầy. Anh cảnh báo chúng tôi rằng ngay cửa mua hàng yếm sao đẹp như vàng cũng dễ dàng bị làm giầy.

Đời sống kinh tế của đất nước được cải thiện rất nhiều và với mua sắm khá nhanh. Nhưng lòng tham và lối sống văn hóa thì những người có quan tâm đến như thế nó bị đánh mua đi nhanh hơn và lan truyền rằng họ nên phát triển kinh tế nhiều hơn. Mua cửa này thì mua mua năm mua, nhưng người họ bóng vía ra đời sống sạch thấy nhan nhản những kẻ ăn cắp và bán là đời.

Tôi sao nhúng năm tháng chiền tranh đểy thiêu thốn và hy sinh con người Việt Nam lài sống với lòng tin tưởng cao nhứt vìy mà bấy giờ giàu có hơn thì lòng tin tưởng lại bị hoen ố quá nhiều? Tôi biết rằng câu hỏi của tôi quá ngây thơ nhưng tôi cần phải hỏi. Mà đúng hơn đó không phải là một câu hỏi mà là một tiếng kêu đau đớn và lo sợ. Và những điều làm cho chúng ta đau đớn và lo sợ sinh ra từ nền giáo dục của chúng ta. Nền giáo dục này đây xin đừng hiểu nhầm là nhà trường mà là cách quản lý và điều hành xã hội. Không có sự thật nào ngoài sự thật này.

Lần đầu tiên đến Mĩ cách đây 19 năm, tôi thấy ngạc nhiên vì những ngôi nhà ở Mĩ không đóng khóa cửa. Trong mỗi ngôi nhà của họ có biệt bao thủ quỹ. Nhưng không mấy ai đi vào nhà người khác để lấy cắp. Có nhiều lý do. Nhưng lý do cơ bản nhất là ý thức làm người của họ cùng với sự trợ giúp cho ý thức sống này là luật pháp và cách quản lý xã hội. Còn ở đất nước chúng ta, nhiều ngôi nhà khóa ba tầng bực vậy mà vẫn bị phá tan tành.

Khóa cửa nếu xét về mặt kỹ thuật thì chỉ là hành động đi ra trong mấy phút. Nhưng để đi đến việc không cần khóa cửa thì có lẽ người Việt Nam có ý thức và việc đó cũng phải mất 100 năm nữa mới có thể làm được. Khi tôi nói vậy, nhiều người thấy mặt mũi rất đỏ vì nghĩ đến chuyện được dài đến tận...100 năm. Nhưng cho dù có phải đi đến 1000 năm thì chúng ta cũng phải đi chứ không còn cách nào khác.